



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

4. Multóque minus eorundem Episcoporum subscriptionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

latur, & in præmium contempti Sacerdotis Regno movetur, Idem ferè in alijs exemplis, quæ produxi observes; nemo enim Imperatorum, cum Sacerdotibus obfisteret, suis rationibus carebat: nec istæ unquam Principibus defunt, in tanto adulantium numero, & qui ingenia, calamósque locant inaurandis mendacijs,celandisque, ne appareant. Nec funestos eorum exitus casui adscribas, non destinatæ vindictæ; quæ enim casu fiunt, rarò paucisque contingunt, nec uni factò alligantur; nec enim omnes, qui fodiunt, in thesauros incidunt: nec omnes, qui navigant, in novas Insulas, & Regna jactantur; at verò omnes ferè, qui rebus sacris, & Sacerdotibus salubria monentibus infesti fuerunt, cælestem vindictam experti sunt. Huc tendunt Maimburgi insignes Aphorismi, quos meritò *Artem appelles, blandissimè pereundi.*

IV. *Opponitur 10.* Plerique Episcoporum, imò omnes, si duos excipias, Regaliæ, ejusque extensioni subscribere: cur ergo omnium sententia non duobus prævaleat? nam & pietate, & doctrinâ conspicui erant. Quis ergo credat, aut cæcos illos omnes, aut impios fuisse, ut veritatem vel non viderent, vel proderent? Et planè cum in rebus moralibus maximum sit momentum in auctoritate dicentium, ea vincet sententia, quæ plus habet auctoritatis; ea verò plus habet auctoritatis, quæ omnium, quàm quæ paucorum est.

11. Multa sunt, quæ responderi possent ad hoc argumentum; supponit enim falsum, videlicet duos tantum fuisse Episcopos, qui se Regaliæ opponerent; imò plerique obstiteret, & quàm ægro invitòque animo Regiam Declarationem acciperent, multis signis expresserunt: alij protestati sunt: alij eodem momento, cum subscribere, cogi se clamabant, jubebantque à Notario, & testibus in tabulas referri: (a) omnes denique, cum ad Pontificem scribere, timorem professi sunt. (b) Agnoscebant ergo injusta imperari, & quæ libertatem Ecclesiarum, & conscientiam læderent. Nec consensus dici potuit, quem metus expresserat.

Non ergo Alecensis, & Apamiensis Episcopi contra omnes solli sentiebant, imò cum omnibus, cum nemo esset, qui ignoraret, iniqua à Regijs postulari. Solitam enim ausi sunt veritatem exilijs, & pœnis præferre, & humanum timorem Divino posthabere. Nec ista,

(a) M. de Pamiers Traçt. de la Regale f. 178. (b) Epist. Innoc. XI. ad Episc. Gall.

ista, ut Politici vocant, singularitas, aut obstinatio fuit, sed constantia, & libertas Sacerdotibus digna; alioquin obstinati omnes Martyres: & Ambrosius, Chrysostomus, Athanasius, Basilus obstinati fuistis. Quòd si, ut dicunt, plurium exemplis vivendum est, quæ non flagitia licebunt, aut qui locus virtuti? cùm ista paucorum sit, illa verò multorum?

Deinde quæ fiduciâ dicunt solos fuisse Alecensem, & Apamiensem Episcopos, qui noluerint extendendæ Regaliæ consensum præstare? qui enim soli, qui cum Concilio Universali Lugdunensi mille, & quingentis Patribus frequenti (inter quos duo Patriarchæ, Constantinopolitanus, & Antiochenus, quindecim Cardinales, septuaginta Archiepiscopi, & Episcopi quingenti) hoc est, cum flore totius Reipublicæ Christianæ, cum omnibus quatuor sæculorum sacris prophanisque Doctoribus sentiebant? Et si omnia deessent, qui suffragio imperioque Romani Pontificis nitebantur: si hoc est esse solum, quæro, quid ergo sit cum multis sentire? aut qui sunt illi, quos audeas, non dico præferre, sed etiam æquare Concilio Lugdunensi? Et si omnium sæculorum documenta, morésque percurras, invenies id semper à sanctis Episcopis observatum, ut illi causæ adhærent, eamque probarent, quæ Romanis Pontificibus placuisset, & ab hoc victoriam, non à multitudine sperarent. Exempla in promptu. Athanasium totus ferè Orbis, omnesque Episcopi damnaverant, solus Liberius tuebatur; cui cùm Constantius Imperator objiceret: *Totus terrarum Orbis non de ejus impietate solum, verum etiam, quòd tempus ludere conatus est, sententiam tulit, omnesque terrarum Episcopi, qui in Concilio Tyri celebrato aderant, eum condemnaverunt. Tantane Orbis pars in te, Liberi, refidet, ut tu solus homini impio subsidio venire, & pacem Orbis, ac Mundi totius dirimere audeas? Respondit Liberius, quæ ad rem præsentem apprimè faciunt: Qui ejus damnationi subscripserunt, hoc idèd factitarunt, vel quòd gloriam à te assequi, vel quòd metu percussi, vel denique quòd insaniam extimescere viderentur, nec Dei gloriam amplectantes, tua munera ei pratulerunt. Esto, quòd ego sim solus, non propterea causa fidei sit inferior; nam olim tres solum erant reperti, qui Regis mandato resisterent. Et cùm Constantius replicaret: Unum est, quòd quaritur: volo, ut tu Ecclesiarum Athanasium condemnantium communionem amplectaris, & deinde Romam redeas; proinde passim consule, subscribe, ut Romanis*

Gallia
Indicata
G III
230

revertaris. Respondit dignam Pontifice sententiam: *Fam fratres, qui Rome sunt, valere iussi; nam leges Ecclesiasticas observare pluris facio, quam Roma habere domicilium.* (a)

Hic vides, nec Liberium multitudinem, nec Athanasium spectasse, sed huic Liberij sententiam, Liberio Athanasij innocentiam, & æquitatem ante omnem multitudinem fuisse. Joannem Chryostomum ab omnibus ferè desertum, damnatumque in gratiam Imperatricis, nihil magis inter tot mala solabatur, ut Innocentij Pontificis cura, & amicitia secum sentientis; sic enim, cum Cucusi exularet, ad eundem Pontificem scribit: (b) *Tertium meum annum in exilio versamus, expositi pesti, fami, bello, continuis obsidionibus, solitudini indicibili, quotidiana morti, & Isauricis gladijs: & non mediocriter consolantur vestra solida fides, & charitas, quæ se in me tam tenui, ac simplici oblectant. Hic noster murus, hæc securitas, hic portus absque fluctibus, hic multorum bonorum thesaurus, hæc lætitiæ, mirificæq; causa voluptatis, &c.*

Advertis, quid Sanctis olim solatio fuerit, Romanum videlicet Pontificem à suis partibus stare. Solus erat Anselmus, qui libertatem Ecclesiæ Anglicanæ sustineret, reliquis omnibus silentio, & metu defixis; sic enim narrat Matthæus Paris. (c) *Anselmus à Rege ut læsæ Majestatis reus postulatur; huic accusationi, & plurimi Episcopi, præter Episcopum Rossensem, suum calculum adhibebant, & facti sunt ut canes latrantes non audent. Sed quid Anselmo animos adderet, discit ex Wilhelmo Malmesburienfi: Jubetur, inquit, Anselmus Regi hominum facere, & absolutis morarum nexibus Regno excedere. Quin potius, respondit ille, inspicitur Apostolica littera, & quod tenor earum continet, fiat, &c. Solus D. Thomas Cantuariensis in acie perstabat, reliquis omnibus in fugam averfis; sic enim Bosoni Cardinali scribit: (d) *Quem aliorum Episcoporum in Insula nostra vidisti, aut legisti se pro tuenda libertate Ecclesiæ, pro conservandis Institutionibus Patrum, pro reverentia, & obedientia Sedis Apostolicæ, præter Cantuarienses, se opposuisse Principibus? & nostrâ quidem ætate, nec unquam exitit: & si veteres revolvantur historie, nullus occurret, &c. Sed quid eum sustentaret tot adversis impulsus, audi ad Alexandrum PP. scribentem: (e) *Non est, ad quem habeamus refugium post Deum, nisi ad nos***

f (a) Theodoret. lib. 2. cap. 16. Anno 355. (b) S. Chrysol. epist. 2. ex 7. Anno 406. (c) Matthæus Paris. sub. Gul. 2. ad Ann. 1094. (d) Epistolæ & Vit. D. Thomæ lib. 1. epist. 136. (e) Ibid. epist. 47. lib. 2.

cùm etiam ipsi opponant senobis favore hominum, qui intuitu pietatis, & justitiæ ob reverentiam Sacrosanctæ Ecclesiæ Romanæ nobiscum stare debuerant, & pugnare pro nobis. Et ad Henricum Cardinalem: (a) Certum verò sit, quod nos peram nostram, vel causam Ecclesiæ non credemus, nisi iudicio Domini Papæ, cui Ecclesiæ Anglicana stabit, aut cadet. Ergo D. Thomæ tam fœdâ tempestate jactato portus Romæ, & anchora fuit; idemque omnibus sanctis Episcopis animus erat, qui Christum in suo Vicario, cùm extremis premerentur, amplexabantur: idque D. Hieronymus egregiè expressit: (b) Ego, inquit, nullum præntum, nisi Christum sequens Beatitudinituæ, id est, Cathedra Petri, communionem conficior, super illam Petram adificatam Ecclesiam scio; quicumque extra hanc domum agnum comederit, profanus est: quicumque tecum non colligit, spargit, hoc est, qui Christi non est, Antichristi est, &c. Et iterum: Hic in tres partes scissa Ecclesiæ me ad se rapere festinat; ego interim clamito, si quis Cathedra Petri jungitur, meus est. Non ergo obstinati, non singulares, Alestensis, & Apamienis Episcopi fuerunt, qui omnium retrò Patrum, & Galliæ ipsius exempla, ac Pontificis Romani iussa, adulationi, suisque commodis prætulere; aut si ista contumacia fuit, Apostoli, Martyres, omnèque sancti Episcopi istius culpæ rei sunt; istos prius incusent, nam exemplis præluxere. Quòd si veritas aliquando, & aperte dicenda est, ac Principibus obfistendum: nec pœnæ, exilia ac regnantium odia curanda sunt; quæro, quando id magis, quàm in præsentî causa agendum fuerit, ubi tot modis veritas eluxit, ut ne ab adversarijs quidem negata sit; & qui illam prodidere, solum metum professi sint. At metus nec militem, nec Episcopum excusat, cui dictum est: *Bonus Pastor ponit animam suam pro ovibus suis.*

Quando animam ponent, qui ne vocem quidem ausi sunt ponere memorem pristinæ libertatis? aut quæ ignavia Pastoris fuit, non tantùm cominus non pugnare; sed ne clamare quidem ausi contra lupum irruentem? miseræ oves his custodibus creditas! sed quid dicas, quando nec pugnatum pro ovibus est, nec clamatum, sed fœdus potiùs, & societas cum vastantibus inita? At istud non Chrysofomi, non Basilij, non Ambrosij fecere, quorum virtuti, & doctrinæ, si Maimburgum componas, ne umbram quidem

V 2

dem

(a) Ibid. lib. 2. epist. 73. (b) Hieron. epist. ad Damasum Papam.

Gallia
Indicata
G III
236

dem efficiet; neque ipse pro sua modestia diffitebitur: cur ergo non eorum potius exempla imiteris, quam istum audias?

Dices. At eorum auctoritas, qui Regis Declarationem, extensionemque Regaliæ admiserunt, hanc opinionem probabilem reddidit; cur ergo non liceat amplecti? nam & hæc est probabilitatem sententiarum natura, & privilegium, ut eas impunè, ac innocenter amplecti possis: & hæc tempestate id more receptum, ut patet totam Theologiam moralem decurrenti, in qua nullam ferè paginam reperias, non hoc saccharo animarum refertam. Et ferè, ut jam novitas, ac illecebræ colorum in vestibus, ita novitas sententiarum in scholis admiffa est, mundòque arridet; quidni ergo te temporari aptes?

R. Non est otij, ac instituti mei, quantam moribus, ac disciplina Ecclesiasticæ cladem opinandi licentia intulerit, hic ostendere: satis experientia loquitur, & dedecora sententiarum, quæ Theologiam defœdârunt, aded, ut non amplius castæ Matronæ similis, sed impudica, crudelis, mendaxque procedat, & qualem vel ipsi Gentiles, Socrates, & Aristoteles, avertentur: mille videlicet coloribus fucata, & omnium amoribus, & cupiditati prompta; possémque longâ inductione demonstrare, nullum ferè Decalogi præceptum esse, quod illa non corruperit, cassumque reddiderit; imò non Catholicæ tantum, sed etiam Christianæ Religionis fundamenta convellit; hinc tot illæ Episcoporum, & Pontificum querelæ, conatusque huic malo sedando: nec alij magis ei tollendo, ut Gallia Episcopi laborârunt. Malè ergo presidium petunt ab opinandi licentia, quam & ipsi erubescunt, damnantque, sed, ut dixi, alterius loci hæc quæstio est. Hic solum asserimus, sententiam, quæ docuit Regaliam extendi posse, nequam inter probabiles censei; qui enim probabilis esse possit, quæ ab Universali Concilio damnata est? quæ diris percussa?

Quæ in Concilijs Universalibus decreta sunt, aded ex sententiæ Conventus Parisiensis pro certis habenda, ut ne à Pontifice quidem mutari possint. Si certa, ergo quæ illis opponuntur, non sunt probabilia, sed penitus improbabilia, & absurda; quemadmodum quia hæc propositio: *Nix est alba*: est certa; ided propositio illi opposita, videlicet: *Nix non est alba*: est omnino improbabilis; nam, ut dixi, quid-

quidquid certo opponitur, est penitus improbabile. Quòd si illa, quæ Conciliorum Decretis opponuntur, sustineri ut probabilia possunt; ergo quæ ab Ario, à Nestorio, à Pelagio, Luthero, aliisque hæreticis tradita, & à Concilijs improbata sunt, defendi ut probabilia, tenerique poterunt; nam si dicas: *Ideo hæreses esse, quia Scripturis adversantur, & à tota Ecclesia rejectæ.* Continuo respondebunt: *Hoc ipsum queri, an Scripturis adversentur, an Ecclesia rejecerit? utrumque quidem in Concilijs definitum esse, sed utrumque à se negari: sententiam Concilij contrariam, ut probabilem sustineri; quippe non tantam esse Conciliorum auctoritatem, ut contra illam non agere, non sentire liceat.* Vides, quo tandem deveniant, quibus non tam veritas ad scribendum, quam affectus, & cupiditas fuit; coguntur enim refellere, quæ prius edixerant: & auctoritatem Conciliorum, quam prius ad stellas usque evexerant, cum videlicet eam Pontifici opponebant, nunc tantundem deprimere, cum se illam vident impugnari. Ergo Concilia nunc infirma, nunc valida sunt, ut Gallis conduxerit. Et quid rogo Concilij opus, tot expensis, tot laboribus, annisque coactis, si quæ illa verant, fieri adhuc possunt probabilitatis obtentu? hæc enim aperit, quod illa claudunt: parumque interest exire volenti, si cum unam clauferis januam, alteram pandas.

Sed Concilium, dices, non potuit admere, quæ ad jura, Regumque Dignitates spectant; id verò est Jus Regaliæ.

Respondeo Jus Regaliæ plura complecti: Jus videlicet percipiendi fructus feudales, & Regalium: Jus percipiendi alios fructus ex oblationibus, & donationibus fidelium: & denique jus conferendi Canonicatus, & alia Beneficia vacantis Ecclesiæ: hæc duo ad Regiam potestatem pertinere, nec legibus Ecclesiæ subijci, tam est falsum, ut nihil amplius; aut enim hæc jura sunt sacra, aut profana? si sacra, non ergo ad Dignitates profanas spectare possunt: si profana, cur Canones toties, imò semper de illis disponunt? cur vetant in usus profanos converti? cur sacrilegij notant qui illa invadunt? cur Simoniacos, qui dato acceptoque pretio acquirunt? hæc planè haud conveniunt merè profanis: & mirum est, aut ignorasse Concilium, quæ illius essent, vel non essent potestatis: aut voluisse aliena usurpare: aut Principes, qui tanto numero aderant, passos esse sua jura inyolari, præsertim Galliæ Reges (qui hoc Concilij

Gallia
indicata
LIII
230

Decretum quadringentis ferè annis amplexari sunt, nunquam injuriam questi) aut denique Maimburgum, eique similes, quæ jura Principum essent, melius, quàm ipsos Principes, Patrèsq; Concilij calluisse; hæc omnia tam clara sunt, ut ab illis tantum ignorari possint, qui *nolum intelligere, ut bene agant.*

Ex his omnibus manifestè conficitur, nullam Conventui Parisiensi contra Universale Concilium auctoritatem fuisse, nec posse, quæ illi statuerunt, ut probabilia sustineri; præsertim cum metu agerentur, quod ipsi in epistolis ad Innocentium XI. Pontificem Maximum professi sunt; quis enim nescit, suffragia metu extorta pro nullis haberi? nec is metus ex vano erat, cum passim spolia, exilia, carceres, & pejora etiam illis omnibus indicerentur, qui Regaliæ obsisterent; qui ergo vota numerari possunt tot minis pœnisque expressa? absint catenæ, cessent proscriptiones, odia minasque removete, ineantur suffragia sine contentione, & minis; libera sint voces Sacerdotum, & tunc demum vota, & consensus numerate, nunc verò quid extorta objicitis, & prolata in vitis animis? voces, non vota fuerunt. Et denique si absint hæc omnia; quis nescit Acta Conventus Parisiensis à Pontifice Romano improbata esse? sic enim in litteris ad Galliæ Episcopos datis loquitur: *Quamobrem per præsentis litteras traditâ nobis ab Omnipotente Deo auctoritate, improbamus, rescindimus, & cassamus, quæ in istis vestris Comitij acta sunt in negotio Regalia, cum omnibus inde secutis, & quæ in posterum attentari continget, eaque perpetuò irrita, & nullæ, & inania declaramus; quamvis cum sint ipsa per se nulla, cassatione, & declaratione hujusmodi non egerent.* (a)

At verò Acta Conciliorum, quæ Pontifices Romani improbârunt, nullius roboris esse, nec posse in opus deduci obtentu probabilitatis, res est certa, & toti retrò antiquitati nota, ac alibi probata. Sufficiat nunc audire S. Leonem: (b) *Consensiones, inquit, Episcoporum Canonum apud Nicaam conditorum regulis repugnantes in irritum mitimus, & per Auctoritatem B. Petri Apostoli generali prorsus definitione cassamus.* Et Beatum Gregorium: (c) *Cuncta acta illius Synodi Sede contradicente*

(a) Litt. Innoc. XI. ad Arch. & Episc. Galliæ Anno 1682. (b) Acta Conciliorum à Romanis PP. improbata nullius momenti esse Regal. Sacerd. lib. 2. § 10. S. Leo ep. ad Pulch. 55. (c) Greg. lib. 4. ep. 34. Basil. ep. ad Athanas. 52. Theodoret. lib. 2. cap. 22. Sozom. lib. 4. cap. 18. & iterum Greg. lib. 7. cap. 70.

dicente Apostolica, soluta sunt. Nec audebunt Galli negare, qui saltem Concilia particularia infra Pontificis auctoritatem esse docent, ejusque legibus, & potestati subiecta. In quamcunque ergo partem te vertas, nulla est Comitij Parisiensibus auctoritas, nulla probabilitas, quâ munire te possis.

Obijciunt 11. At saltem, quamvis omnia alia defint, nomen, & auctoritas Ecclesiæ Gallicanæ multum momenti, & ponderis habet, & aliquid ei deferendum erit, nec enim persuaderi hominibus potest, errasse viros tantâ doctrinâ, & virtute, ac famâ præcipuos.

12. Mirum non est, illic errorem fuisse, ubi alios odium, & vindicta, alios spes, & cupiditas, omnes verò metus urgebat. Quanti Osius, Tertullianus, Lucifer, Origenes, Patrèsque Ariminenfes viri? & hi tamen iisdem causis cecidere. Etiam angelos subvertit fastus, & æmulatio. Quòd si durum, creditûque difficile tibi videretur aliquot Galliæ Episcopos errasse: at mihi multò durius, errasse Concilium Lugdunense, mille Infulis frequens, & cum illo quadringentos fere annos errasse Ecclesiam Gallicanam, quæ in hæc usque tempora Regaliam negavit posse dilatarî; vanitas enim & fucus est, cum dicunt Gallicanam Ecclesiam Regaliæ suffragari; imò nulla magis obnixa est, nec olim tantum, sed etiam hac tempestate ut injultam agnovit; & planè ab Ecclesiæ Gallicanæ genio, ac institutis degenerat, qui proferendæ Regaliæ assensum præbuit.

Anno MCCLXXIV. Concilium Lugdunense, cujus Galliæ Episcopi magna pars erant, Regaliam extendi vetuit: idemque Regis Christianissimi Philippi Audacis Oratores censuerunt: imò, ut fateatur Guillelmus Durandus (a) testis oculatus, quisque Canones Concilij pertexebat, hoc ipsum Decretum *ad clamores Prælatorum Franciæ promulgatum est.* Nobiscum ergo tunc Gallia sentiebat.

Anno MCCCII. Philippus Pulcher jubet Regaliam *ad aliquas tantum Ecclesias, & ubi hætenus consueverat, pertinere.*

Anno MCCCIV. Philippus Valesius in sua Philippina Constitutione Regaliam non ab omnibus Ecclesijs exigere vult, sed ab ijs tantum, *quæ Juri Regaliæ subsunt.* Eodem modo loquitur Constitutio: *Dum Episcopus.* Et Codex de antiquis moribus Galliæ: (b) *Non omnes Episcopatus Juri Regaliæ subduntur.* Anno

(a) Guill. Durand. in Concil. Lugdunens. edito à Simone Majolo Anno 1569.
(b) L'ancien. Coutumier de France lib. 3.

Gallia
indicata
G II
230

Anno circiter MCCCC. Celebris illa Constitutio edita est, cujus initium, Dominus Rex, in qua index omnium Episcopatum contextitur, in quibus Regaliæ locus est, aut non est, ibi: Dominus Rex, prout constat per antiqua scripta Camera, consuevit capere Regaliam, cum vacaverit in Provincijs, quæ sequuntur: in tota Provincia Senonensi, &c. Exceptis Diocesi Autisiodorensi, Cameracensi, Lemovicensi, Cathurcensi, Ruthenensi, Albiensi, Mimatensi, Macloviensi, Trecorensi, Auxitanensi, Arelatensi, & totâ linguâ Occidant. Evidens ergo est, ad aliqua tantum Gallia loca Regaliam fuisse restrictam.

Anno MCCCLII. Alia, & antiquior Constitutio, seu Designatio edita est Ecclesiarum Regaliæ subiectarum, cui titulus: Ecclesie cadentes in Regaliam: & habetur in Regesto rationum Camera Parisiensis, continetque triginta Dioceseon nomina, inter quæ nulla penitus Ecclesia Provinciarum Aquitaniae, Septimaniae, Provinciae, & Delphinatus; supponit ergo has esse exemptas.

Anno MCCCCXCIX. Ludovicus XII. prohibet sub pœna Sacri-legij, ne Officiales Regij in eos Archiepiscopatus, aut Episcopatus Regaliam inducant, in quibus hætenus ea Regi non competebat.

Anno MDLXXXIII. Cum Pybracus celebris Advocatus contenderet Regaliam toto Regno extendi, reclamaverunt Ecclesie Gallicanae Deputati, & Henrico III. demonstrarunt: Ecclesias, non solum quæ titulo oneroso, sed etiam quæ à tempore memoriam hominum excedente libertatem suam possederent, Regalia exemptas esse.

Anno MDCVI. Cum eandem Regaliæ extensionem Regij Advocati urgerent; ad querelas Ecclesie Gallicanae Henricus IV. edixit: *Sua mentis non esse, ut ultra morem, receptamque hætenus consuetudinem Regalia extendatur.*

Anno MDCVIII. Advocato Servino eandem Regaliæ ad omnes Ecclesias extensionem urgente, à Clero Gallicano repetita querelæ, suas immunitates minui clamante; & Henricus super sedem iussit, causamque ad se advocavit.

Anno MDCXXXVIII. Syndicus Ecclesiarum Narbonensis, & Tholosanae Senatui Regio titulos, & documenta exhibet, ob quæ in eas Ecclesias nullum esse Regaliæ locum contendebat, protella-

tus tamen, ne hic actus, & abundans, nec necessaria probatio, ul-
lum ijs Ecclesijs præjudicium afferret.

Anno MDCLV. In Comitijs Cleri Generalibus Bosquetus Gla-
nenfis Episcopus, & Marca Archiepiscopus Tholosanus coram Ma-
zarino Cardinali eleganter solidèque Exemptionem Ecclesiarum
Septimanæ, aliarumque, & nomine Cleri Gallicani profecuti sunt.

Anno MDCLXX. In Comitijs Cleri Archiepiscopus Hebroma-
nenfis pro eadem à Regalia exemptione insigniter diffusèque peror-
avit; ejusque de hac re Dissertatio in Cleri Archivia reposita est.

Anno MDCLXXXII. Illi ipsi, qui Regaliæ subscripserunt, in lit-
teris ad Innocentium Pontificem datis, profitentur: *Se timore ada-
ctos, ne Imperium, & Sacerdotium colliderentur, multorumque malorum, que
in Ecclesiam, & Rempublicam consequi possent, jure suo cessisse, & illud in Regem
comulisse.* Fatentur ergo, jus percipiendi fructus vacantium Eccle-
siarum, conferendique Beneficia, ad Clerum, non ad Regem per-
tinere: alioquin quomodo cederet Clerus, quod ad eum non per-
tinebat? quomodo in Regem transferret, quod aliàs ad Regem
spectaret? Denique in hanc nostram sententiam omnes ferè Galliæ
Juris-Consulti conveniunt, videlicet: Gille le Maistre, Glossa in
Pragmaticam Sanctionem, Duarin de Grassalis, Probus, Chop-
pinus, Carondas, Rebuffus, Pasquier, Ossatus Cardinalis, Marca
Archiepiscopus Parisiensis, Bosquet, &c.

Quæ cum ita se habeant, quænam tandem sit illa
Ecclesia Gallicana, cujus nomine gloriantur, & quam volunt Re-
galia suffragari? & quibus membris constet? Regibus? at isti
extendi Regaliam vetant. Clero? at semper obstiterè. Juris-Con-
sultis? pro nobis scribunt, deciduntque. Quid ergo de Ecclesia
Gallicana illis superest, quæ tota nostrarum partium est? Et sæpe,
cum ista mecum perpenderem, subijt dubitatio, an Galli dicendi,
aut saltem an Galliæ spiritu, & doctrinis imbuti essent, qui tam
aliena à Gallorum sensu dicerent scriberentque? & quæ tam mira
constellatio fuerit, quæ Ecclesiæ Gallicanæ novam hanc indolem,
vultumque induxerit ab antiquo dissimilem? Nihil ergo in hac
causa Gallicanæ doctrinæ, præter nomen agnoscimus; quo in sin-
gulis ferè paginis repetito, terrere Maimburgus ignaros voluit, sed
unà seipsum ridendum dare, magno quidem sono, sed rebus vacuo.

X

§ VII. Re-

Gallia
Indicata
G III
230